

[Samuel sen.]

drejede sig om Statens Gods, saa var Loven af 1894 alligevel meget vidtgaende, fordi den eksproprierede Jord fra Kongsbønder, som havde Fæstebrev paa denne Jord paa Livstid. Desuagtet eksproprierede man denne Jord, og Loven fastsatte Prisen paa den, en Pris, der sandelig ikke var for høj; den Pris, som Loven af 1894 fastsætter for 1 Kofoder — det udgør saa meget som en 36 000 Kvadratalen — er 50 Kr. Den Jord, som Kongsbønderne har faaet i Fæste paa Livstid, eksproprieres altsaa fra dem for en Pris af 50 Kr. pr. Aarskofoder, og deraf skal Fæsteren have 2 Kr. aarlig for sin Besiddelsestid, 4 pCt. aarligt. Hvis det ikke var vidtgaende, saa ved jeg ikke, hvad der er vidtgaende.

Det kan ikke nytte noget at sige, at her drejer det sig om Ekspropriationen, men det gjorde det ikke i Loven af 1894. Det ærede Medlem Hr. Westermann og jeg kan jo blive enige om at spørge f. Eks. Kongsbonde Patursson — vi behøver ikke at spørge tidligere Landstingsmand Patursson, men vi kan spørge Kongsbonde Patursson, om det ikke var Ekspropriation. Og vi kan være sikre paa, at Hr. Patursson vil hævde, det var i allerhøjeste Grad Ekspropriation. Men desuagtet gjorde man det altsaa. Og jeg skal tilføje, at denne Lov af 1894 har virket til megen Glæde og Gavn paa Færøerne, uden at den har skadet Kongsbønderne væsentligt. Og der har aldrig været nogen Retstrætte om, hvorvidt Bestemmelsen var i Strid med Grundloven, det Spørgsmaal er aldrig blevet rejst, fordi man kunde se, efterhaanden som Tiden gik, at Loven blev administreret fornuftigt og forsvarligt og kun havde gode Følger. Og saadan vil det ogsaa gaa med denne Lov.

Det ærede Medlem følte sig stødt over, at jeg havde sagt, at hans Udtalelse om, at 10 Medlemmer havde stemt imod dette Lovforslag, var Sandhed med Modifikation. Det kan godt være, det var en uartig Bemærkning, men det var ikke min Mening at være uartig, jeg forklarede blot, at det drejede sig om et andet Lovforslag, som de paagældende har stemt for, de har slet ikke stemt om det Lovforslag, her er Tale om. (Westermann: Det var dog et Modforslag!). Det var et Forslag, som maaske kunde erstatte dette Forslag, efter visse Folks Mening. Men dette Lovforslag forelaa ikke, og de to Medlemmer, der er nye i Tinget, havde ikke Lejlighed til at behandle dette Forslag. Men hvis det ærede Medlem følger sig stødt over dette Udtryk, kan jeg godt

slette Ordet „Modifikation“ og sige, at det er Sandhed, men der maa alligevel en lille Smule Forklaring til — jeg kan for Resten heller ikke lide Fremmedord!

Saa er der talt om Rejsen til Færøerne. Jeg beklager, at denne Rejse ikke kom i Stand. Jeg har ikke villet udtale mig om det før, men en af Grundene til, at den ikke kom i Stand, var sikkert det ærede Medlem Hr. Westermanns Stilling. (Afbrydelse) ... Ja, det maa jeg antage. Jeg haaber, at man her i dette høje Ting lægger saa megen Vægt paa, hvad det ærede Medlem Hr. Westermann siger, at man har taget Notits af det, da han fortalte os, at han i 10 Maaneder havde været oppe paa Færøerne uden at have erhvervet sig større Indsigt vedrørende Landbruget, skønt han havde gjort sig stor Umage. Naar det ærede Medlem altsaa har været deroppe i 10 Maaneder og alligevel ikke erhvervet sig større Indsigt i det paagældende Forhold, hvorledes skulde man saa kunne vente, at et Udvalg, der kun kunde været deroppe en 14 Dages Tid, skulde kunne faa noget ud deraf? Jeg ved ikke, hvad der har været det afgørende for Ministeriet, men jeg kunde godt tænke mig, at naar Ministeriet skulde overveje min Henstilling om, at Udvalgets Medlemmer rejste op til Færøerne for at se paa de forskellige Forhold, saa har ogsaa denne Udtalelse fra det ærede Medlem Hr. Westermann været taget med i Betragtning, at den højtærede Landbrugsminister kan have ræsonneret som saa: Naar en saa intelligent Mand som det ærede Medlem Hr. Westermann intet kunde faa ud af en Rejse til Færøerne paa 10 Maaneder, hvorledes skulde saa almindelige Mennesker kunne faa noget ud af en Rejse paa 10 Dage? Saa en af Grundene til, at vi ikke fik den Rejse, er efter min Mening den Stilling, det ærede Medlem Hr. Westermann indtog.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bordning): Naar jeg har bedt om Ordet, er det i Anledning af det ærede Medlem Hr. Westermann, der drog mine Ord i Tvivl angaaende Kirkeministerens Stilling til det foreliggende Lovforslag. Det ærede Medlem Hr. Westermann har ingen som helst Ret til at drage mine Ord i Tvivl. Naar jeg har sagt, at Kirkeministeren har tiltraadt Forslaget, er det naturligvis rigtigt.

Det ærede Medlem Hr. Westermann begrunder sin Modstand imod Forslagets Bestemmelser om Præstegaardsjorden med, at det er grundlovsstridigt at inddrage Præstegaardsjorden under Jordlovsudvalget,